

Уур амьсгалын өөрчлөлтөд уул уурхайн салбарын дасан зохицох арга зам

Канад улсын жишээ

Канадын Байгалийн нөөцийн яамны
Уур амьсгалын өөрчлөлтийн нөлөө, дасан
зохицлын асуудал хариуцсан газар

Памела Кертланд

Natural Resources
Canada

Ressources naturelles
Canada

2019 оны 1 дүгээр сарын 24

Canada

Канад улсад

- Канад улсад уур амьсгалын өөрчлөлтийн эрсдлийн талаарх ойлголт түгээмэл ойлголтуудын нэг юм.
- Дасан зохицох арга хэмжээ нь цаг агаарын онц үзэгдэлтэй ихээхэн холбоотой. (жишээ нь: үер ус, ой хээрийн түймэр г.м)
- Мэдээ мэдээлэл, арга хэрэгсэл, сургалтын хэрэгцээ их байдаг.
- Салбар дундын, бүс нутгийн хамтын ажиллагаа, түүнийг хэрэгжүүлэхдээ тодорхой зарчимтай байх нь маш чухал асуудал.

Natural Resources
Canada

Ressources naturelles
Canada

Canada

Дасан зохицох платформ: Хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх

Мэргэжлийн байгууллагууд

Бүс, дүүрэг

Үндэсний хэмжээн дэх салбарын байгууллагуудын холбоод

Холбооны ЗГ-ын яамд, тамгын газар, агентлагууд

- Мэдлэг, чадвар болон нөөцийг нэгтгэсэн бодлого
- Бүсийн захиргаа болон салбарын компаниуд уур амьсгалын өөрчлөлтийн талаарх ойлголттой болох, түүнчлэн дасан зохицох шийдвэр гаргахад хэрэгцээтэй мэдээлэл, арга хэрэгсэлтэй болоход анхаарах
- Хамрах хүрээг өргөжүүлэх
  - + аж үйлдвэр болон санхүүгийн салбар
  - + холбооны яам, тамгын газар
- Оролцогч байгууллагууд өөр өөрсдийн нөөц, бололцоо, тэргүүлэх чиглэл, үүрэг хариуцлага зэргээ тодорхойлох

Natural Resources Canada / Ressources naturelles Canada

Дасан зохицох платформ хэрхэн ажилладаг вэ?

Тэргүүлэх чиглэлийн хүрээнд авах арга хэмжээг тодорхойлох

Дасан зохицох нэгдсэн бодлого*

Удирдлагын түвшний төлөөлөл:

- Мүжийн/Бүс нутгийн хэмжээний орон нутгийн засаг захиргаа
- Холбооны яамд, тамгын газар
- Мэргэжлийн байгууллагууд
- Салбарын байгууллагуудын холбоод

Дасан зохицох бодлогын ажлын хэсэг

Уул уурхай*

Хөдөө аж ахуй

Биологийн олон янз байдал

Уур амьсгал

Эрчим хүч

Ой

Эдийн засаг

Барилга, дэд бүтэц

Эргийн удирдлага

Явцын хэмжилт

Шийдвэр гаргалтыг дэмжих шинэ бүтээгдэхүүн, бодлого, арга зам бий болгохын тулд салбарын мэргэжлийн хүмүүс болон эцсийн хэрэглэгчдийн хоорондын хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх

Natural Resources Canada / Ressources naturelles Canada

Уул уурхайн ажлын хэсэг

- Холбооны болон орон нутгийн засаг захиргаа, салбарын аж ахуй нэгж, их дээд сургууль, төрийн бус байгууллагуудаас бүрдсэн гишүүдтэй
- 5 жилийн хугацаатай:
  - Мэдээ мэдээлэл, үйл ажиллагааг үнэлэх – шинжлэх ухааны судалгаа, баримт бичгийг хянах, шийдвэр гаргагчдыг сонгон шалгаруулах
  - Ажлын төлөвлөгөө гаргах
  - Шаардлагатай төсөл хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэх
  - Үр дүнг мэдээлэх, танилцуулах
  - Ажлын явц, арга барилыг үнэлэх
- Эдийн засаг, эрчим хүч, биологийн олон янз байдал зэрэг салбар, сэдвүүдийн хүрээнд мэдлэг, мэдээллийг түгээх арга замыг тодорхойлох

Natural Resources
Canada

Ressources naturelles
Canada

Canada

Дасан зохицлын жишиг судалгаа

- Уул уурхайн компаниудын өнөөг хүртэл авч хэрэгжүүлж буй арга хэмжээг танилцуулах
- Авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээнүүд нь гол төлөв байгалийн онц үзэгдэлд авсан хариу арга хэмжээ байсан хэдий ч зарим нь ирээдүйн төлөв байдлыг харгалзан үзсэн асуудлыг хөндсөн

Natural Resources
Canada

Ressources naturelles
Canada

Canada

7

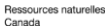
Бодлогыг хэрэгжүүлэх хэрэгслүүд ба тулгарч буй саад бэрхшээлүүд

- Дасан зохицлын асуудлыг бодлогоор дэмжсэн тохиолдол ховор
- Өөрчлөлтийг бодлогоосоо илүүтэйгээр үйл явц нь сааруулдаг байж болох юм
- Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ – уур амьсгалын өөрчлөлттэй холбоотой асуудлыг шинээр хэрэгжүүлж буй төслүүдэд тусгасан байдаг ч зааварчилгаа нь уялдаа холбоо муутай байдаг.

Natural Resources
Canada

Ressources naturelles
Canada

8

Эдийн засгийн жишиг судалгаа

Гол үр дүн:

- Өртөг, үр ашигтай холбоотой шийдлүүд мөн аливаа арга хэмжээг аль мөчид авч хэрэгжүүлэх нь зүйтэй эсэх нь бүгд тухайн талбайгаас хамааралтай.
- Өнөө үед хаягдлын цөөрмийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх, усны менежментийн тогтолцоог сайжруулах, тоосны хаалт барих зэрэг чиглэлд хөрөнгө оруулалт хийх нь үр ашигтай.
- Зарим арга хэмжээг ирээдүйд хэрэгжүүлэх нь илүү зардал хэмнэх боломжийг бүрдүүлдэг.
- Бизнесийг хөгжүүлэхэд үнэтэй мэдээлэл болдог.
- Эрсдлийн үнэлгээ хийснээр эдийн засгийн судалгааг үндэслэл сайтай хийх боломжийг нэмэгдүүлдэг.

Natural Resources
Canada

Ressources naturelles
Canada

2016 оны байдлаар

- Салбарын компаниуд, засгийн газар, олон нийтийн эрсдлийн талаарх ойлголт нэмэгдсэн
- Дэлхий нийтээрээ санхүүгийн эрсдэл болоод түүнд авах хариу арга хэмжээнд илүү анхаарал хандуулах болсон
- Эрсдлийг үнэлэх, уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох аргачлалын загвар шийдэл гаргах инженерүүдийн чадавхийг нэмэгдүүлсэн
- Шаардлагатай стратеги боловсруулж, эрсдлийг даван туулах шинэ арга замуудыг тодорхойлсон

Ажлын төлөвлөгөө:

- Дасан зохицлын талаарх ойлголтыг нэмэгдүүлж, чадавхийг бэхжүүлэх
- Шийдвэр гаргалтад дасан зохицлын асуудлыг тусгах тэргүүн туршлагыг нэвтрүүлэх
- Орхигдсон болон хаягдсан уурхайн асуудлыг шийдвэрлэхтэй холбоотой эрсдлийн үнэлгээ хийх

Бусад боломжууд:

- Эрдэм шинжилгээний судалгаа, шинжилгээ болон үйл ажиллагаатай уялдуулах

Уурхайн дэд бүтцийг урт хугацааны уур амьсгалын эрсдлийн талаас нь загварчлах

- Юконы засгийн газар – Эрчим хүч, уурхай, нөөц
- Уул уурхайн төсөл хэрэгжүүлэгч, бодлого боловсруулагчдад зориулсан, мөн кварцын уурхайн төслүүдэд илүү анхаарал хандуулсан шинэ удирдамж (техникийн бичиг баримт)
- Дараах зүйлсийг багтаасан байх: загварт тавигдах минимум шалгуур үзүүлэлт, загварчлал, мониторинг, дасан зохицлын менежментийн шаардлагууд
- Төсөл дуусах хугацаа: 2020 оны 11 дүгээр сар

Уул уурхайн салбарын уур амьсгалын өөрчлөлтийн эрсдэл болон дасан зохицлын шилдэг туршлага

- **Канадын Уул уурхайн ассоциаци** удирдлагаар хангадаг
- Канадын уул уурхайн салбарт (салбарын компаниуд) зориулан Уур амьсгалын өөрчлөлтийн эрсдэл болон дасан зохицлын шилдэг туршлагын талаарх удирдамж баримт бичгүүд боловсруулдаг
- Арга аргачлал, мэдээллийн эх үүсвэр, шаардлагатай бичиг баримтжуулалтын талаар тодорхой чиглэл өгдөг
- 2020 оны 11 дүгээр сард дуусах

Natural Resources
Canada

Ressources naturelles
Canada

Canada

Орхигдсон, хаягдсан уурхайд хийх Уур амьсгалын өөрчлөлтийн эрсдлийн үнэлгээ (2 төсөл)

1. Ньюфаундланд ба Лабрадор: Эдгээр уурхайнуудад учирч болзошгүй эрсдэл болон хариуцлагыг тооцоолох үүднээс уур амьсгалын өөрчлөлтийн асуудлыг харгалзан үзэж, нэмж оруулах
2. Онтарио, Юкон, Хойд бүсийн нутаг дэвсгэрт байрлах 3 уурхайд хийх эрсдлийн үнэлгээнд илүү анхаарал хандуулах юм.
  - 2020 оны 11 дүгээр сард дуусах

Natural Resources
Canada

Ressources naturelles
Canada

Canada

Дүгнэлт

- Дараах асуудлуудад ахиц дэвшил гарсан. Үүнд:
  - Салбарын оролцоо
  - Авах арга хэмжээний хүрээн дэх бодлогын орчны талаарх ойлголт
  - Үйл ажиллагааны зардал, үр ашгийн дүн шинжилгээ
- Шилдэг туршлага, орхигдсон уурхайн эрсдлийн дүн шинжилгээ, нөхөн сэргээлтийн ажилд учирч болох эрсдэл зэрэгт анхааран ажиллаж байна.
- Асуултууд:
  - Бид урт хугацаанд гарч болох асуудлыг цогцоор нь харж чадаж байна уу?
  - Үнэ цэнийн болон нийлүүлэлтийн гинжин хэлхээний дүн шинжилгээ
  - Салбар хоорондын эрсдэл, боломж (жишээ нь: барилгын стандарт г.м)

БАЯРЛАЛАА